

Desatero

na podporu reformy terciárního vzdělávání

Ing. Zbyněk Frolík

kulatý stůl
kulatý stůl
kulatý stůl
kulatý stůl
kulatý stůl

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

1. Odbornost a racionalita při přípravě

- Reforma terciárního vzdělávání musí být v maximální míře politicky konsensuální, jinak nemá šanci na úspěch
- Bílá kniha je výsledkem práce odborníků přiměřeně nezávislých na politických stranách i státní správě
- Proto realisticky pojmenovává současný stav, navrhuje věcně správná řešení odpovídající doporučením OECD i hlavním trendům ve světě.
- Věříme, že reformu si „osvojí“ a legislativním procesem co nejrychleji „provede“ nejen MŠMT, ale i další rezorty, bez jejichž podpory ji nelze realizovat (MPSV, MFČR)

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

2. Flexibilita dovedností absolventů

- Trh práce stále více potřebuje široce pojaté dovednosti a flexibilitu v celoživotním rozvoji zaměstnanců.
- Na tomto principu musí stát i navrhovaný segment profesního vzdělávání
- Proto je nutné se zabývat souvislostmi na všech stupních vzdělávání (BKTV toto téma nyní dostatečně nepokrývá, další dokumenty ještě nejsou známy).
- Instituce terciárního vzdělávání musí zvýšit svůj podíl na celoživotním vzdělávání celé české populace.

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

3. Provázanost reformy s dalšími oblastmi

- Reforma terciárního vzdělávání neoddělitelně souvisí s důchodovou reformou, reformou VaVal a s daňovou reformou. Synergie s těmito reformami je jednou z podmínek jejího uskutečnění.
- Základní brzdami spolupráce mezi vysokými školami a průmyslovými partnery je celkový legislativní rámec, který postrádá motivaci na obou stranách (řešení nabízí reforma daní) a uzavřenost většiny vysokých škol působení vnějších stakeholders (řešení nabízí Bílá kniha).
- Zapořádání jednotlivých pracovišť vysokých škol do spolupráce je pozitivní, systém ale ještě má obrovské rezervy.

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

4. Dostatečná diverzita systému

- Nutným předpokladem pro dlouhodobý rozvoj výzkumu, vývoje a inovací je zajištění skutečné excelence v několika výjimečných centrech.
- V největší míře je potřebné standardní univerzitní vzdělání.
- Pro rychlou reakci na změny trhu práce a požadavky průmyslového vývoje je užitečný profesně zaměřený sektor terciárního vzdělávání.
- Nesmí se zapomenout na obecné role sektoru terciárního vzdělávání v rozvoji kultury a péči o ni.

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

5. Systém řízení institucí posilující racionalitu a autonomii

- Zvyšovat veřejné výdaje na vysoké školství je jistě správné, ale plošné zvýšení rozpočtů nikdy nebylo a nebude reformou.
- Nejaktuálnější není celková výše rozpočtů vysokých škol, ale jejich efektivnější řízení odpovídající jak výši rozpočtů, které již vysoké školy spravují, tak nutnosti posílit jejich odpovědnost vůči klíčovým stakeholderům (stát, veřejnost, studenti, zaměstnavatelé)
- Navržená reforma správně navrhuje posun k nepřímým (finančním) nástrojům, k diversifikaci a konkurenci.

6. Systém financování umožňující strategický rozvoj

- **Veřejné financování musí mít dlouhodobé (několikaleté) rámce.**
- **Vysoké školy potřebují plnou autonomii ve vnitřní organizaci a financování svých činností a potřeb (např. investiční výstavba, vnitřní akreditace a úpravy studijních programů apod.).**
- **Reforma navržená v Bílé knize navrhuje legislativní změny, které umožní přechod od současného řízení výdajů k autonomnímu vnitřnímu řízení nákladů.**

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

7. Autonomní péče o lidské zdroje

- **Současná legislativní úprava jmenovacích řízení docentů a profesorů je jednou z hlavních brzd personálního rozvoje vysokých škol.**
- **Podobně jako prakticky všude ve světě, jmenovací řízení je třeba přenést do autonomních pravomocí vysokých škol. Podporujeme návrh BKTV, aby právě způsob personální práce zakotvený v interních normách byl kvalitativním měřítkem pro akreditace na úrovni státu.**
- **Podporujeme návrh jak na vysokých školách posílit roli profesorů-odborníků s velkou zkušeností z praxe.**

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

8. Vícezdrojové financování

- **Veřejné financování vysokých škol v ČR nikdy nebude dostatečné – brání tomu nikoli politici, ale demografické, ekonomické a fiskální procesy.**
- **Bílá kniha správně argumentuje ve prospěch finanční spoluúčasti studentů formou odloženého školného: školné je nutné, odložená forma jej činí sociálně únosným.**
- **Motivace studentů i škol, spolu s novým legislativním rámcem, teprve otevřou prostor i pro větší přímou účast aplikační sféry na rozpočtech vysokých škol.**
- **Bílou knihou navržený systém podpory studentů (rušící sociální bariéry) je dobrým a ve světě již vyzkoušeným řešením.**

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

9. Kvalifikovaný státní dohled místo řízení

- Stejně jako ve zdravých firmách, i na zdravých vysokých školách by měl mít velké slovo klient.
- Navržená reforma navrhuje vyvážený stav, kdy se role úředníků a politiků jako pseudozákazníků bude postupně vytrácet a místo ní v roli klientů nastoupí studenti a odběratelé výsledků výzkumu a vývoje.
- Koncepce Bílé knihy také nijak nepřekáží naplňování dalších společenských rolí v rozvoji kultury a péči o ni na vhodných institucích.

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

10. Rychlý a komplexní dopad změn

- Reforma vysokého školství navržená v Bílé knize je nezbytnou součástí ekonomických, daňových a sociálních reforem v ČR.
- Očekávaná synergie reforem se však projeví pouze tehdy, bude-li reforma vysokého školství implementována rozhodně a rychle. Jakékoli její rozměňování nebo odklady zhorší podmínky pro její uskutečnění v budoucnosti.
- Reforma TV navrhuje řešení problémů, jejichž závažnost velká část politické reprezentace buď podceňuje nebo záměrně snižuje.

Desatero pro reformu terciárního vzdělávání

V ČR byla v minulosti připravena řada reforem vysokého školství. Zatím však žádná z nich nebyla uskutečněna.

První a základní podmínkou úspěchu předložené komplexní reformy vysokého školství je rozhodnost MŠMT v jejím prosazování.

Podporu vnějších stakeholderů MŠMT, ministr Ondřej Liška osobně a celá vláda má.

Děkuji za pozornost

atý stůl
atý stůl
kulatý stůl
kulatý stůl
kulatý stůl

